

Handlingsplan vid kränkande behandling

DOKUMENTINFORMATION

Myndighet/skola	Dokumenttyp		
ÅLANDS YRKESGYMNASIUM	Handlingsplan 2025-80		
Ansvarig instans	Datum	Version	Status
Rektor	2025-10-07	2-0	Godkänd

TITEL

Handlingsplan vid kränkande behandling

[Underrubrik]

DOKUMENTHISTORIK

Åtgärd	Åtgärdat av	Datum	Notering
Presenterad	Rektor		V1 utkast
Godkänd	Styrelsen	2018-04-17	V1 godkänd
Reviderad	Anti-mobbningsgruppen	2021	V1-1 utkast
Godkänd	ÅYG ledningsgrupp	2021-05-10	V1-1
Reviderad	Anti-mobbningsgruppen	2025-09-08	V2 utkast
Rektor	Rektor	2025-10-07	V2

INNEHÅLL

1	Inledning.....	4
2	Definitioner	4
3	Struktur	5
4	Förebyggande insatser	5
5	Ingripande vid kränkande behandling.....	6
5.1	Studerande-studerande.....	6
5.1.1	Kännedom och anmälan	6
5.1.2	Åtgärder.....	6
5.1.3	Utvärdering	6
5.2	Personal-studerande/Studerande-personal	7
6	Information	7
7	Samarbete	8
8	Revidering.....	8

1 Inledning

Ålands yrkesgymnasium ska vara en trygg skola där alla känner att de får vara sig själva. Målet är att kränkande behandling inte ska förekomma överhuvudtaget.

Detta vill vi uppnå genom:

- Kontinuerligt förebyggande arbete som genomsyrar alla delar av vår verksamhet.
- Snabbt och effektivt ingripande vid misstanke om kränkande behandling.

Arbetet mot kränkande behandling på Ålands yrkesgymnasium följer Ålands gymnasiums värdegrund som lyfter fem huvudsakliga områden:

Demokrati: Alla har möjlighet att göra sin röst hörd. Vi lyssnar på den som har något att framföra med intresse och respekt. Vi är öppna för varandra och för nya människor, nya idéer och ny kunskap.

Ansvar: Vi tar alla ansvar för vår utveckling och för hur vi bemöter varandra. Vi har också ett gemensamt ansvar för att göra Ålands gymnasium till en mötesplats där alla trivs och är respekterade.

Respekt: Vi behandlar alla jämlikt och respekterar varandras olikheter. Vänlighet och gott bemötande genomsyrar våra möten med varandra.

Arbetsglädje: Vi visar uppskattning för allas arbete. Vi inser att alla är värdefulla och behövs för att skapa vår gemensamma trivsel. Vi känner att Ålands gymnasium är en trygg arbetsmiljö.

Utveckling: Vi jobbar hela tiden för att utvecklas och fokuserar på vad framtiden kräver av oss, av de studerande och av samhället. Vi vill se möjligheter i stället för hinder.

2 Definitioner

Kränkande behandling:

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker någons värdighet, riktas mot en eller flera personer, samt utförs av en eller flera personer.

Kränkande behandling kan indelas i olika kategorier:

- **Fysisk** (exempel: slag, sparkar, knuffar, dra i håret, tafs, trycka upp mot vägg, förstöra kläder, väskor eller skolarbeten med mera.)
- **Verbal** (exempel: rykten, hån, hot, glåpord, öknamn, klotter, nedsättande kommentarer.)
- **Psykisk/ Psykosocial** (exempel: blickar, suckar, kommentarer, utfrysning, imitationer (till exempel imitera någons sätt att röra sig, sätt att tala, etc.), vända ryggen till, inte lyssna på förslag, flytta sig om någon sätter sig bredvid, resa sig upp och lämna sällskap när någon anländer, ignorera, ogrundad portning och svartlistning.
- **Text- och bildburen/elektronisk** (exempel: näthat, rykten eller hot via exempelvis sociala media, SMS, spridning av bilder och filmer utan godkännande.)

- **Övriga former** (t.ex. beställa varor, göra ansökningar, skriva insändare och kontaktannonser i annans namn, sprida andras kontaktuppgifter.)

Trakasserier:

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en studerandes värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. Diskriminering är när någon behandlas sämre än andra p.g.a. kön, könsuttryck eller könsidentitet, ålder, ursprung eller nationalitet, språk, religion, övertygelse eller åsikt, politisk verksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person.

Sexuella trakasserier:

Med sexuella trakasserier avses icke-önskvärt verbalt, icke-verbalt eller fysiskt beteende av sexuell natur.

Mobbning:

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär att någon eller några upprepat och medvetet orsakar eller försöker orsaka en annan skada eller obehag. Känslan av att vara mobbad är subjektiv och kan vara svår för omgivningen att upptäcka.

3 Struktur

Processgrupp

Arbetet mot kränkande behandling vid Ålands yrkesgymnasium följer handlingsplanen mot kränkande behandling, och planen samordnas av en processgrupp. Processgruppen ska bestå av representanter från samtliga enheter. Rektor utser gruppens medlemmar och ordförande för ett läsår i taget. Processgruppen har ansvar för hur arbetet mot kränkande behandling ska gå till i praktiken. Gruppen träffas minst en gång per termin för att diskutera övergripande frågor kring arbetet.

Anti-mobbningsteam

Varje enhet har ett eget team som arbetar operativt med ingripande vid enskilda ärenden som gäller kränkande behandling. Det är biträdande rektor som är ansvarig för sammansättning av teamet. Teamen är små och ska agera snabbt vid akuta ärenden. Medlemmar ur alla team bör finnas representerade i gemensamma processgruppen för kränkande behandling.

4 Förebyggande insatser

Förebyggande värdegrundsbete beskrivs i jämställdhets- och likabehandlingsplanen.

5 Ingripande vid kränkande behandling

5.1 Studerande-studerande

Ingripande vid misstanke om kränkande behandling är en process i tre steg: Kännedom om mobbning, åtgärder, utvärdering.

5.1.1 Kännedom och anmälan

Kännedom om kränkande behandling kan komma till vem som helst på skolan.

Den som upplever sig utsatt eller som känner till att någon annan blir utsatt ska genast informera om detta till personal i skolan. Kontaktad personal är ansvarig att omgående föra ärendet vidare till anti-mobbningsteamet. Vårdnadshavare som känner oro och som misstänker att kränkande behandling förekommer ska ta kontakt med biträdande rektor.

5.1.2 Åtgärder

Dessa ärenden ska prioriteras och hanteras snabbt och effektivt.

Vid misstanke om mobbning, trakasserier eller kränkande behandling sammankallas anti-mobbningsteamet med kort varsel. I teamet behandlas alla ärenden med diskretion. Åtgärderna kan vara:

- Samtal med den som är utsatt.
- Samtal med den som misstänks ha utfört den kränkande behandlingen.
- Samtal med vårdnadshavare.
- Information och handledning till grupphandledare och berörda lärare.
- Stödsamtal för studerande vid Studerandehälsan.
- Disciplinära åtgärder

Under arbetets gång dokumenteras väsentlig information och vidtagna åtgärder kontinuerligt i memo.

I fall där den utsatte själv inte önskar gå vidare med en utredning avvaktar anti-mobbningsteamet en eventuell utredning. Kontakt till vårdnadshavare sker i samråd med den studerande. Dokumentation och erbjudande om stöd till Studerandehälsan sker oavsett om en utredning inleds eller inte.

Om den kränkande behandlingen har skett utanför skolan kan en utredning göras under förutsättning att såväl förövare som utsatt är studerande vid någon av Ålands gymnasiums skolor. Vidare utredning görs inte om polisanmälan gjorts. Om endast den utsatte är studerande hos oss uppmanas vederbörande att göra en polisanmälan och erbjuds stöd från Studerandehälsan.

5.1.3 Utvärdering

Varje fall följs upp och utvärderas efter en tid för att se om åtgärderna har haft effekt. Fler åtgärder sätts in om det visar sig behövas. Arbetet fortsätter till kränkningarna upphört.

Antimobbningsteamet sköter uppföljning med de studerande och kontakten till vårdnadshavare.

5.2 Personal-studerande/Studerande-personal

Om en situation av kränkande behandling gäller mellan personal och studerande:

- Den som är utsatt eller informerad om händelsen kontaktar biträdande rektor eller annan personal, som i sin tur genast kontaktar biträdande rektor.
- Biträdande rektor ansvarar för att samla in information, besluta om åtgärder samt vem som genomför dessa.
- Möjliga åtgärder är samtal med inblandade parter, kontakt med vårdnadshavare, stödsamtal genom Studerandehälsan eller företagshälsovården, samt eventuella disciplinära åtgärder.
- Även i dessa fall dokumenteras insatserna noggrant och en uppföljning genomförs.

6 Information

Inför varje läsår ska skolans lärare, övrig personal, vårdnadshavare samt studerande i åk 1 få information om skolans handlingsplan mot kränkande behandling. Planen skall finnas tillgänglig på Ålands Gymnasiums studnet samt på intranätet. Aktuell information över vem som ingår i processgruppen för anti-mobbningsarbete och de enhetsvisa anti-mobbningsteamerna skall även finnas på intranätet.

Information till lärare och övrig personal ges på ett kollegiemöte i början av läsåret och innefattar:

- Medlemmarna i processgruppen för anti-mobbningsarbete
- Det enhetsvisa anti-mobbningsteamets sammansättning
- Genomgång av handlingsplanen mot kränkande behandling med särskild betoning på lärarnas och övrig personals ansvar och agerande, samt var man hittar handlingsplanen.

Information till de studerande ges av grupphandledaren på ett grupphandledartillfälle efter att grupphandledaren själv blivit uppdaterad om arbetet för läsåret. Grupphandledaren ska:

- Gå igenom handlingsplanen med de studerande i åk 1. Vid behov kan en medlem ur anti-mobbningsteamet kontaktas för att bistå.
- Påminna de studerande på åk 2 och åk 3 om handlingsplanen och uppdatera de studerande om förändringar i planen eller anti-mobbningsteamets sammansättning.
- Vid det personliga samtalet med varje studerande ge möjlighet att diskutera tankar och erfarenheter kring kränkande behandling.

Information till vårdnadshavare ges av biträdande rektor/platsansvarig på föräldramötet för åk 1 och innefattar:

- Skolans syn på kränkande beteende och nolltolerans
- Anti-mobbningsteamets sammansättning och vem man som vårdnadshavare kan vända sig till om man får veta att kränkningar förekommer

- Handlingsplanen i korthet, samt var man hittar den på nätet om man vill fördjupa sig i innehållet.

7 Samarbete

Samarbete med myndigheter

Skolan samarbetar fortlöpande med:

- Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Samarbete sker huvudsakligen genom Studerandehälsans personal. Det krävs dock studerandes och vårdnadshavaren samtycke för att studerandehälsans personal ska kunna arbeta med ett enskilt ärende.

Skolan samarbetar vid behov med:

- ÅHS Barn- och ungdomspsykiatriska mottagning (BUP) samt andra mottagningar på ÅHS och/eller pågående stöd- och vårdkontakter.
- Kommunernas socialtjänst då ett mobbningsfall medför en barnskyddsanmälan.
- Ålands polismyndighet då brott misstänks.

8 Revidering

Handlingsplanen utvärderas årligen av processgruppen för kränkande behandling som också gör nödvändiga justeringar och uppdateringar i planen.